

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ
ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА, СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТА
БІОТЕХНОЛОГІЇ**

КАФЕДРА БІОТЕХНОЛОГІЙ ТА БІОІНЖЕНЕРІЇ

«ПОГОДЖЕНО»

Декан факультету ТВППТСБ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Михайло ГИЛЬ

Дмитро БАБЕНКО

« 28 » 08 2025 р. « 29 » 08 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПТИЦІ»**

освітньо-професійна програма
«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
для здобувачів другого (магістерського) рівня
І-го року денної форми здобуття вищої освіти
на 2025-2026 навчальний рік

Освітній ступінь – Магістр з тваринництва

Галузь знань – Н «Сільське, лісове, рибне господарство та
ветеринарна медицина»

Спеціальність – Н2 «Тваринництво»

Мова викладання – українська

**Миколаїв
2025**

Програма відповідає вимогам Освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «ТВППТ», затвердженою Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 27.03.2025 р. (протокол №10), чинної згідно наказу по університету №41-О від 01.04.2025р.

Розробник програми: доцент, канд. с.-г. наук, доцент О. С. Крамаренко, Миколаївський національний аграрний університет.

Програма розглянута на засіданні кафедри біотехнології та біоінженерії Миколаївського національного аграрного університету протокол № 13 від 23.06.2025 року.

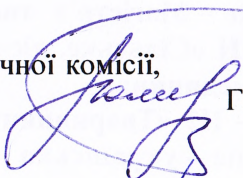
В.о. завідувачки кафедрою,
к.с.-г.н., доцентка

Олена КАРАТЄСВА

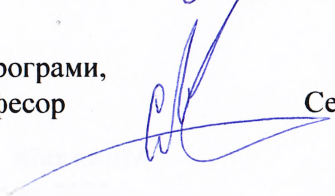
Схвалено науково-методичною комісією факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології Миколаївського національного аграрного університету протокол № 10 від 24.06.2025 року.

Голова науково-методичної комісії,
к.с.-г.н., доцентка

Галина КАЛИНИЧЕНКО

Гарант освітньої програми,
д-р. с.-г. наук, професор

Сергій ЛУГОВИЙ

1. Анотація

Дисципліна вивчає вплив рівня годівлі птиці на підвищення її продуктивності, рентабельне ведення тваринництва; вивчає потребу використання птицею енергії, протеїну, амінокислот, ліпідів, вуглеводів, вітамінів, хімічних елементів, а також аналіз кормів і їх використання.

Annotation

The discipline studies the influence of the level of feeding poultry on increasing their productivity, profitable animal husbandry; studies the need for animals to use energy, protein, amino acids, lipids, carbohydrates, vitamins, chemical elements, as well as the analysis of feed and their use.

2. Опис дисципліни

Годівля сільськогосподарської птиці

Галузь знань: **Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»**

Освітня спеціальність: **Н2 «Тваринництво»**

Освітній ступінь: **Магістр**

Кваліфікація: **Магістр з тваринництва**

Обов'язкова (вибіркова) компонента **Вибіркова**

Семестр – **1**

Кількість кредитів ECTS – **3,0**

Кількість модулів – **2**

Загальна кількість годин – **90**

Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин та кредитів:

лекції – **16 / 0,53**

практичні заняття – **16 / 0,53**

самостійна робота – **58 / 1,94**

Форми підсумкового контрольного заходу:

залік - 1-й семестр

3. МЕТА, ЗАВДАННЯ, ПРЕДМЕТ, ОБ'ЄКТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вчення про годівлю сільськогосподарської птиці – це важлива складова частина зоотехнічної науки, яка розробляє теоретичні основи, методи і технологічні прийоми раціонального живлення тварин, забезпечуючи їх нормальний ріст і розвиток, реалізацію генетичного обумовленого рівня продуктивності і якості тваринницької продукції, добре здоров'я і високу відтворювальну здатність при економному заощадженні кормів.

Годівля сільськогосподарської птиці – вчення і виробництво – безпосередньо пов'язано з матеріальним виробництвом. В практичному відношенні годівля с.-г. птиці є важливим комплексом виробничих процесів в тваринництві і рослинництві, що забезпечують запрограмоване виробництво кормів і високоефективну їх переробку в тваринницьку продукцію.

Дисципліна «Годівля сільськогосподарської птиці» розрахована на підготовку спеціалістів аграрного сектора із освітньої спеціальності Н2 «Тваринництво» галузі знань: Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина» і займає провідне місце в системі навчання. Дисципліна є базовою для вивчення спеціальних курсів.

Мета дисципліни – сформувати у здобувача вищої освіти систему знань і навичок з організації науково обгрунтованої системи годівлі с.-г. птиці, прогресивних засобів заготівлі, зберігання та раціонального використання кормів.

Завдання дисципліни: надавати здобувачам вищої освіти знань і практичних навичок з прогресивних засобів заготівлі, зберігання та раціонального використання кормів для годівлі птиці, оволодіння методикою визначення оцінки якості кормів та застосування набутих знань в практичній діяльності.

Предмет дисципліни: оцінка кормів за хімічним складом і перетравними речовинами; методи оцінки поживності кормів; використання, технологія заготівлі і зберігання кормів; нормована годівля птиці.

- *Інтегральна компетентність*

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

- *Загальні компетентності:*

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації, отриманої з різних джерел.

- *Спеціальні(фахові, предметні) компетентності спеціальності:*

ФК1. Здатність аналізувати та контролювати безпечність та якість кормів і кормових засобів та живлення тварин.

ФК2. Здатність розробляти, організовувати та здійснювати заходи з підвищення продуктивності тварин, контролю безпечності та якості продуктів їх переробки й ефективності її виробництва.

ФК4. Здатність моделювати та проектувати технологічні процеси виробництва і переробки продукції тваринного походження.

ФК6. Здатність практично управляти робочими або навчальними процесами у сфері виробництва і переробки продукції тваринного походження, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

ФК8. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері технологій виробництва та переробки продукції тваринництва та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

ФК9. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти для дослідження технологій виробництва та переробки продукції тваринництва, а також забезпечення якості продукції.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Оцінювати та забезпечувати якість та безпечність технологій виробництва продукції тваринництва, кормів та кормових засобів, рівнів живлення тварин та продукції тваринного походження.

ПРН2. Розробляти, впроваджувати й модернізувати ефективні технології і процеси у сфері виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПРН3. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та продуктів в сфері тваринництва та в ширших мультидисциплінарних контекстах

ПРН4. Застосовувати сучасні математичні методи, інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для досліджень і розробок у сфері технологій виробництва і переробки продуктів тваринництва.

ПРН5. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

ПРН6. Будувати та досліджувати моделі технологічних процесів виробництва і переробки продуктів тваринництва, оцінювати їх адекватність, визначати межі застосовності.

ПРН7. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері виробництва і переробки продуктів тваринництва, визначати цілі та завдання, планувати і розподіляти роботи, управляти ресурсами.

ПРН9. Приймати ефективні рішення з питань виробництва і переробки продукції тваринництва, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їх розвиток, визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

4. Місце дисципліни у структурі навчальних дисциплін

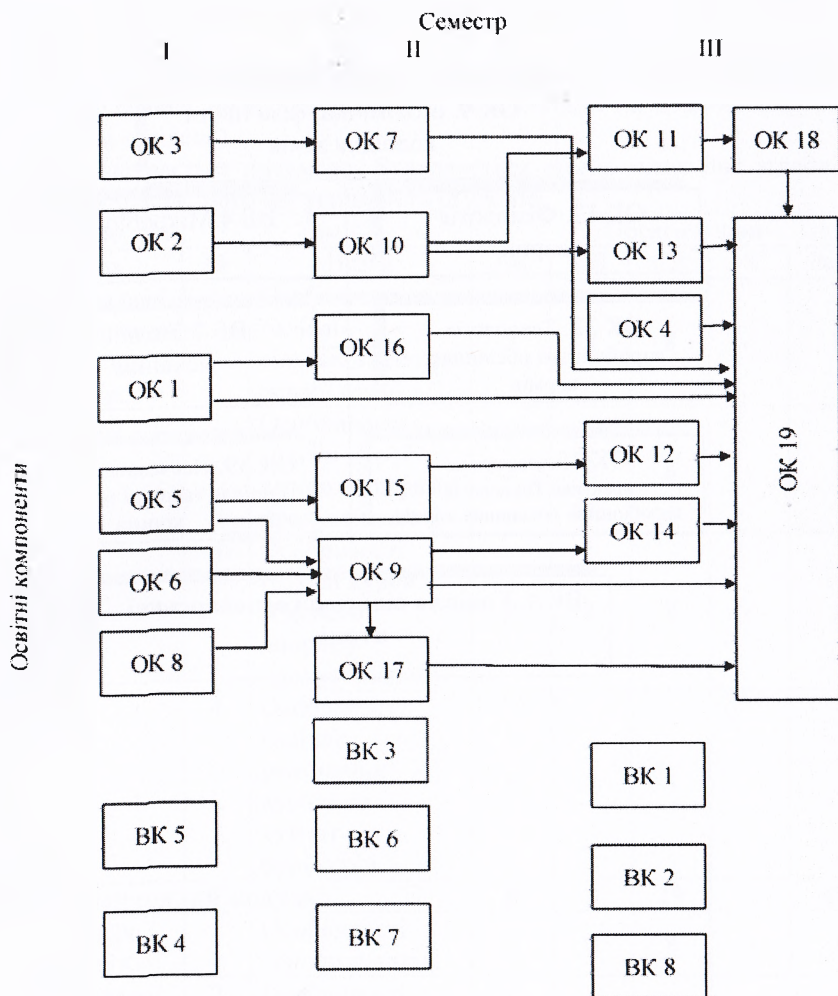

Рис. 1. Структурно-логічна схема

5. Передумови для вивчення дисципліни

6. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Лекція. Теми лекцій передують лабораторно-практичним заняттям.
2. Лабораторно-практичні заняття. Короткий переказ теми і мети занять, виділення основних питань та самостійне їх вивчення.
3. Контроль знань студентів на лабораторно-практичних заняттях з попередньої теми.
4. Колоквіум й контрольні роботи з найважливіших тем курсу дисципліни.
5. Відпрацювання пропущених занять, консультації на додатковому занятті (1 раз на тиждень).
6. Залік відбувається письмово. Враховується рівень знань при відповіді на питання білету, поточна успішність студента.

Змістовний модуль		Теми		Обсяги годин				
№	Назва	№	Назва	ЛК	ПЗ	СР	К	Разом
1	Нормування і годівля яєчних та м'ясних ліній і кросів курей	1	Особливості годівлі сільськогосподарської птиці.	2	2	8	-	12
		2	Особливості годівлі курей яєчного напрямку продуктивності.	2	2	8	-	12
		3	Особливості годівлі курей м'ясного напрямку продуктивності.	2	2	8	-	12
		4	Особливості годівлі ремонтних курчат та курчат-бройлерів.	2	2	5		9
Всього за змістовний модуль				8	8	29	-	45,0
2	Годівля індиків, водоплавної птиці, перепелів та страусів	1	Особливості годівлі індиків.	2	2	8	-	12
		2	Особливості годівлі качок.	2	2	8	-	12
		3	Особливості годівлі гусей.	2	2	8	-	12
		4	Особливості годівлі перепелів. Особливості годівлі страусів.	2	2	5	-	9
Всього за змістовний модуль				8	8	29	-	45,0
Всього годин по навчальній дисципліні				16	16	58	-	90

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Загальний розподіл годин і кредитів

У відповідності до навчального плану для освітньої спеціальності Н2 «Тваринництво» курс дисципліни «Годівля сільськогосподарської птиці» вивчається здобувачами вищої освіти протягом I курсу (1-й семестр). Курс складається із 32 годин аудиторних занять (2 модуля) в тому числі теоретичний курс (лекцій) – 16 години і практичні – 16 годин. Крім цього планується 58 години самостійної роботи.

Розподіл годин/зал. кредитів по семестрах

Види занять	кількість годин/зал.кредитів у 1 семестрі	Розрахункова кількість годин / зал. кредитів
Лекції	16/0,53	16/0,53
Практичні заняття	16/0,53	16/0,53
Самостійна робота	58/1,94	58/1,94
Всього	90/3,00	90/3,00

Загальний розподіл годин і кредитів

Назва змістовного модуля	Кількість годин і кредитів		
	год.	кредитів	%
I. Нормування і годівля яєчних та м'ясних ліній і кросів курей	45	1,5	50,0
II. Годівля індиків, водоплавної птиці, перепелів та страусів	45	1,5	50,0
Всього	90	3,0	100,0

7.2. Склад, обсяг і терміни виконання змістовних модулів

Назва змістовного модуля	Кількість годин	Термін виконання
I. Годівля тварин і кормова індустрія. Оцінка кормів за хімічним складом і перетравними речовинами.	45	Відповідно до семестрового навчального плану та графіку навчального процесу
II. Годівля індиків, водоплавної птиці, перепелів та страусів	45	
Всього	90	

7.3. Перелік та короткий зміст лекцій

Змістовний модуль 1.

Нормування і годівля яєчних та м'ясних ліній і кросів курей

1.1. Особливості годівлі сільськогосподарської птиці.

Поширені захворювання птиці, викликані незбалансованою годівлею. Особливості будови травного каналу та інтенсивність обміну речовин у птиці. Перетравлювання корму у птиці. Обмін речовин в організмі птиці. Перетравність клітковини у птиці. Раціони для птиці. – 2 год.

Key words: feed, productivity, feeding, poultry

1.2. Особливості годівлі курей яєчного напрямку продуктивності.

Нормування годівлі яєчних курей з урахуванням виробничого призначення (одержання інкубаційних або харчових яєць). Зміну потреб курей з віком і рівнем несучості. Норми згодовування комбікормів птиці. Норми вмісту амінокислот у раціонах сільськогосподарської птиці. Розрахунок і техніка складання рецептів комбікормів для несучок. – 2 год.

Key words: chemical composition, nutrition, energy, protein, carbohydrates, fats

1.3. Особливості годівлі курей м'ясного напрямку продуктивності.

Мета розведення м'ясних курей. Орієнтовна структура комбікормів для ремонтного молодняку і дорослої птиці батьківського стада. Вміст обмінної енергії і поживних речовин у комбікормах для ремонтного молодняку м'ясних курей. Два режими годівлі ремонтного молодняку батьківського стада (1–23 тижні) – 2 год.

Key words: digestion, digestion coefficient, metabolism, physiological research, factors

1.4. Особливості годівлі ремонтних курчат та курчат-бройлерів.

Поживність комбікормів для курчат-бройлерів. Структура повнорационних комбікормів для курчат-бройлерів. Рецепти повнорационних комбікормів для курчат-бройлерів – 2 год.

Key words: energy, metabolism, balance, nitrogen, carbon

Всього – 8 год. (0,27 з.к.)

Змістовний модуль 2.

Годівля індиків, водоплавної птиці, перепелів та страусів

2.1. Особливості годівлі індиків.

Сезонність яйцекладки. Потреба племінних індиків в енергії і протеїні. Норми вмісту обмінної енергії і поживних речовин у комбікормах для індиків. Годівля при утриманні індичок на підлозі та за кліткового утримання індичок. Структура комбікормів для індичат. Склад повнорационного комбікорму для ремонтних індичат. – 2 год.

Key words: energy, energy coefficient, calorimeter, productivity, feed

2.2. Особливості годівлі качок.

Потреба качок в енергії і поживних речовинах. Сухий тип годівлі качок. Норми вмісту поживних речовин і обмінної енергії у комбікормах для качок. Особливості годівлі качурів. Забезпечення годівлею генетично обумовленої швидкості росту каченятам важких кросів. Рекомендована структура повнорационних комбікормів для каченят. Годівля м'ясних каченят гранульованим комбікормом – 2 год.

Key words: protein, amino acid, complete protein, critical amino acids, biological value

2.3. Особливості годівлі гусей.

Годівля гусей батьківського стада. Норми вмісту поживних речовин і обмінної енергії в комбікормах для гусей. Сухий спосіб годівлі гусей. Склад повнораціонного комбікорму для гусей. Відгодівля на жирну печінку (500–800 г) гусенят спеціальних порід. Технологія виробництва гусячої печінки – 2 год.

Key words: carbohydrates, fiber, sugar, starch, fat, fatty acids

2.4. Особливості годівлі перепелів. Особливості годівлі страусів.

Орієнтовна структура повнораціонного комбікорму для перепелів. Норми вмісту поживних речовин та обмінної енергії в комбікормах для перепелів. Потреба перепелів у мікроелементах. Споживання корму перепелами на одну голову за добу. Рекомендовані норми енергії, поживних та мінеральних речовин для молодняку страусів. Нормативи витрат корму і середньодобового приросту живої маси страусенят залежно від їх віку – 2 год.

Key words: digestion, digestion coefficient, metabolism, physiological research, factors

Всього – 8 год. (0,27 з.к.)

Разом – 16 год. (0,53 з.к.)

7.4. Перелік та план практичних занять

Змістовний модуль 1.

Нормування і годівля яєчних та м'ясних ліній і кросів курей

1. Сучасна система оцінки поживності кормів для птиці – 2 год.
2. Складання комбікорму для курей яєчної продуктивності – 2 год.
3. Складання комбікорму для молодняку курей – 2 год.
4. Складання комбікорму для курей м'ясної продуктивності – 1 год.
5. Складання раціонів для курчат-бройлерів – 1 год.

Змістовний модуль 2.

Годівля індиків, водоплавної птиці, перепелів та страусів

6. Складання раціонів для водоплавної птиці – 2 год.
7. Складання раціонів для водоплавної птиці – 2 год.
8. Складання раціонів для індиків – 1 год.
9. Складання раціонів для перепелів – 1 год.
10. Складання раціонів для страусів – 1 год.
11. Складання раціонів для цесарок, фазанів, голубів – 1 год.

Разом – 16 год. (0,53 з. к.)

7.5. Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання

Самостійна робота здобувачів вищої освіти над курсом дисципліни передбачає вивчення теоретичного курсу за конспектами лекцій та опрацювання основної і додаткової літератури, підготовки до захисту практичних завдань, опрацювання матеріалів поточного видання зоотехнічної

та спеціальної літератури вітчизняних та зарубіжних авторів за рекомендацією викладача, а також з поглибленої роботи над самостійною роботою. Теми до самостійної роботи здобувачів вищої освіти додаються.

Тематика самостійної роботи

Назва змістовного модуля/тема		Обсяг годин	Завдання
Змістовний модуль 1. Нормування і годівля яєчних та м'ясних ліній і кросів курей		29	x
1.	Походження, еволюція сільськогосподарської птиці	8,0	Перевірка рефератів. Аналіз модельних прикладів. Рішення задач.
2.	Роль вітамінів в раціонах птиці	8,0	Перевірка рефератів. Аналіз модельних прикладів. Рішення задач.
3.	Роль біологічно-активних добавок у годівлі птиці.	8,0	Перевірка рефератів. Аналіз модельних прикладів. Рішення задач.
4.	Білково-вітамінно-мінеральні добавки, їх використання у процесі приготування комбікормів для птиці.	2,5	Перевірка рефератів. Аналіз модельних прикладів. Рішення задач.
5.	Використання нетрадиційних кормів у годівлі птиці.	2,5	Перевірка рефератів. Аналіз модельних прикладів. Рішення задач.
Змістовний модуль 2. Годівля індиків, водоплавної птиці, перепелів та страусів		29	x
1.	Препарати для захисту зерна від плісняви та мікотоксинів.	8,0	Перевірка рефератів. Аналіз модельних прикладів. Рішення задач.
2.	Пробіотики, пребіотики, гербіотики та симбіотики в годівлі птиці.	8,0	Перевірка рефератів. Аналіз модельних прикладів. Рішення задач.
3.	Біологічні особливості птиці.	8,0	Перевірка рефератів. Аналіз модельних прикладів. Рішення задач.
4.	Відгодівля качок та гусей на жирну печінку.	2,5	Перевірка рефератів. Аналіз модельних прикладів. Рішення задач.
5.	Годівля куріпок.	2,5	Перевірка рефератів. Аналіз модельних прикладів. Рішення задач.
Разом по дисципліні		58	x

7.6. Консультації

Консультації з теоретичного курсу дисципліни подаються здобувачам вищої освіти згідно графіку роботи кафедри регламентованих педнавантаженням, а також по мірі необхідності і мають за ціль надати допомогу здобувачам вищої освіти успішному засвоєнню теоретичного курсу з дисципліни.

7.7. Залік

В I семестрі здобувачі вищої освіти, які успішно пройшли курс з годівлі птиці, складають залік. Вони повинні чітко визначати норму годівлі, складати раціони за деталізованими нормами, здійснювати контроль за рівнем і повноцінністю годівлі, розробляти рецептуру комбікормів, преміксів, кормових сумішок для окремих статеві-вікових груп птиці за різних систем їх утримання

7.8. Питання для поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Питання для поточного контролю знань

Змістовий модуль 1

Нормування і годівля яєчних та м'ясних ліній і кросів курей

1. Будова травного апарату птиць.
2. Особливості перетравлення різних поживних речовин.
3. Специфіка побудови норм годівлі птиць.
4. Система нормування годівлі птиці в Україні.
5. Типи годівлі птиці.
6. Добова потреба птиці в кормах.
7. Система принципи нормованої годівлі птиці.
8. Потреба птиці в білках.
9. Основні компоненти комбікормів для птиці.
10. Фосфор та натрій в організмі птиці.
11. Потреба птиці в мікроелементах.
12. Роль вітамінів в живленні птиці.
13. Кормові засоби для курей і вимоги до їх якості.
14. Повнораціонні комбікорми для курей-несучок.
15. Приготування повнораціонних комбікормів.
16. Вміст у зерні різних злакових культур не крохмалистих полісахаридів, що важко перетравлюються птицею.
17. Перетравність комбікормів птицею.
18. Розподіл за фракціями по величині часток комбікормів для курей-несучок.
19. Максимальні обмеження введення окремих компонентів у склад комбікормів для курей.
20. Орієнтовне добове споживання води несучками.
21. Годівля батьківського стада.
22. Годівля ремонтного молодняку.
23. Годівля ремонтного молодняку м'ясних ліній.
24. Стартовий комбікорм.
25. Фінішний комбікорм.
26. Співвідношення частин яйця різних видів птиці.
27. Нормування годівлі курей-несучок різних напрямів використання.
28. Потреба в факторах живлення для формування яєчної продукції.
29. Хімічний склад і вміст енергії в свіжому яйці курки.
30. Концентрацію обмінної енергії в кормі для птиці (ОЕП).
31. Норма потреби курей-несучок у протеїні.
32. Вміст окремих амінокислот у продуктах, що отримують від курей.
33. Добові нормативи енергетичного та протеїнового живлення 1 голови курей-несучок.
34. Концентрація основних макроелементів в 1 кг комбікормів для різних груп курей.
35. Концентрація мікроелементів в 1 кг повнораціонних комбікормів для різних виробничих груп курей.

36. Концентрація вітамінів в 1 кг повно раціонних комбікормів для різних груп курей.
37. Годівля кур-несучок.
38. Визначення поняття „курчата-бройлери”.
39. Особливості та технологія відгодівлі „курчат-бройлерів”.
40. Визначення поняття „курчата-бройлери”.
41. Особливості та технологія відгодівлі „курчат-бройлерів”.
42. Хімічний склад тушок бройлерів.
43. Концентрація основних незамінних амінокислот в комбікормах для курчат-бройлер.
44. Мінімальні вимоги до поживності 1 кг комбікормів для бройлерів.
45. Склад і поживність 1 кг комбікормів (88% СР) для курчат-бройлерів.
46. Рекомендована поживність повнораціонних комбікормів для бройлерів.
47. Структура повнораціонних комбікормів для бройлерів.
48. Склад і поживність комбікормів для бройлерів.
49. Профілактика захворювань води бройлерів.

Змістовий модуль 2

Годівля індиків, водоплавної птиці, перепелів та страусів

1. Особливості утримання індиків.
2. Годівля індичат.
3. Орієнтовний склад кормосумішей для індиченят.
4. Комбікорми для годівлі індичат.
5. Жива маса індиченят при вирощуванні на м'ясо.
6. Профілактика захворювань.
7. Особливості продуктивності та годівлі качок.
8. Технологія годівлі качок.
9. Годівля качок м'ясного та комбінованого напрямку продуктивності.
10. Поживність комбікормів для м'ясних каченят.
11. Вимоги до поживності повнораціонних комбікормів для каченят.
12. Годівля мускусних качок.
13. Рецепти комбікормів для ремонтних каченят і дорослих качок.
14. Використання повнораціонних комбікормів під час годівлі качок.
15. Нормування кормів для перепелів.
16. Корми для перепелів.
17. Основний компонент корму для перепелів.
18. Комбікорм для годівлі перепелів.
19. Використання преміксів.
20. Нормування кормів для страусів.
21. Річна потреба страусів в кормах.
22. Передстартовий і стартовий корм.
23. Використання фазової годівлі при відгодівлі страусів.
24. Раціони для дорослих африканських страусів.
25. Годівля страусят нанду.
26. Основні складові раціону страусів.
27. Годівля фазанів.

- 28.Корми і годівля голубів.
- 29.Годування в зимові місяці.
- 30.Режим годування голубів.
- 31.Різні раціони для голубів.
- 32.Годівля голубів підчас племінного періоду та під час гону.
- 33.Годування в період линяння.
- 34.Годування голубів, які беруть участь у польотах.
- 35.Годування голубів у дорозі під час перевезень.
- 36.Годування молодих голубів.
- 37.Техніка годування голубів.
- 38.Відгодовування м'ясних голубів.

Питання для підсумкового контролю знань (залік)

1. Будова травного апарату птиць.
2. Особливості перетравлення різних поживних речовин.
3. Специфіка побудови норм годівлі птиць.
4. Система нормування годівлі птиці в Україні.
5. Типи годівлі птиці.
6. Добова потреба птиці в кормах.
7. Система принципи нормованої годівлі птиці.
8. Потреба птиці в білках.
9. Основні компоненти комбікормів для птиці.
- 10.Фосфор та натрій в організмі птиці.
- 11.Потреба птиці в мікроелементах.
- 12.Роль вітамінів в живленні птиці.
- 13.Кормові засоби для курей і вимоги до їх якості.
- 14.Повнорационні комбікорми для курей-несучок.
- 15.Приготування повнорационних комбікормів.
- 16.Вміст у зерні різних злакових культур не крохмалистих полісахаридів, що важко перетравлюються птицею.
- 17.Перетравність комбікормів птицею.
- 18.Розподіл за фракціями по величині часток комбікормів для курей-несучок.
- 19.Максимальні обмеження введення окремих компонентів у склад комбікормів для курей.
- 20.Орієнтовне добове споживання води несучками.
- 21.Годівля батьківського стада.
- 22.Годівля ремонтного молодняка.
- 23.Годівля ремонтного молодняка м'ясних ліній.
- 24.Стартовий комбікорм.
- 25.Фінішний комбікорм
- 26.Співвідношення частин яйця різних видів птиці.
- 27.Нормування годівлі курей-несучок різних напрямів використання.
- 28.Потреба в факторах живлення для формування ячної продукції.
- 29.Хімічний склад і вміст енергії в свіжому яйці курки.
- 30.Концентрацію обмінної енергії в кормі для птиці (ОЕП).
- 31.Норма потреби курейнесучок у протеїні.
- 32.Вміст окремих амінокислот у продуктах, що отримують від курей.

- 33.Добові нормативи енергетичного та протейнового живлення 1 голови курей-несучок.
- 34.Концентрація основних макроелементів в 1 кг комбікормів для різних груп курей.
- 35.Концентрація мікроелементів в 1 кг повнораціонних комбікормів для різних виробничих груп курей.
- 36.Концентрація вітамінів в 1 кг повно раціонних комбікормів для різних груп курей.
- 37.Годівля кур-несучок.
- 38.Визначення поняття „курчата-бройлери”.
- 39.Особливості та технологія відгодівлі „курчат-бройлерів”.
- 40.Визначення поняття „курчата-бройлери”.
- 41.Особливості та технологія відгодівлі „курчат-бройлерів”.
- 42.Хімічний склад тушок бройлерів.
- 43.Концентрація основних незамінних амінокислот в комбікормах для курчат-бройлер.
- 44.Мінімальні вимоги до поживності 1 кг комбікормів для бройлерів.
- 45.Склад і поживність 1 кг комбікормів (88% СР) для курчат-бройлерів.
- 46.Рекомендована поживність повнораціонних комбікормів для бройлерів.
- 47.Структура повнораціонних комбікормів для бройлерів.
- 48.Склад і поживність комбікормів для бройлерів.
- 49.Профілактика захворювань води бройлерів.
- 50.Особливості утримання індиків.
- 51.Годівля індичат.
- 52.Орієнтовний склад кормосумішей для індиченят.
- 53.Комбікорми для годівлі індичат.
- 54.Жива маса індиченят при вирощуванні на м'ясо.
- 55.Профілактика захворювань.
- 56.Особливості продуктивності та годівлі качок.
- 57.Технологія годівлі качок.
- 58.Годівля качок м'ясного та комбінованого напрямку продуктивності.
- 59.Поживність комбікормів для м'ясних каченят.
- 60.Вимоги до поживності повнораціонних комбікормів для каченят.
- 61.Годівля мускусних качок.
- 62.Рецепти комбікормів для ремонтних каченят і дорослих качок.
- 63.Використання повнораціонних комбікормів під час годівлі качок.
- 64.Нормування кормів для перепелів.
- 65.Корми для перепелів.
- 66.Основний компонент корму для перепелів.
- 67.Комбікорм для годівлі перепелів.
- 68.Використання преміксів.
- 69.Нормування кормів для страусів.
- 70.Річна потреба страусів в кормах.
- 71.Передстартовий і стартовий корм.
- 72.Використання фазової годівлі при відгодівлі страусів.
- 73.Рациони для дорослих африканських страусів.
- 74.Годівля страусят нанду.

75. Основні складові раціону страусів.
76. Годівля фазанів.
77. Корми і годівля голубів.
78. Годування в зимові місяці.
79. Режим годування голубів.
80. Різні раціони для голубів.
81. Годівля голубів під час племінного періоду та під час гону.
82. Годування в період линання.
83. Годування голубів, які беруть участь у польотах.
84. Годування голубів у дорозі під час перевезень.
85. Годування молодих голубів.
86. Техніка годування голубів.
87. Відгодовування м'ясних голубів.

8. Форма підсумкового контролю, критерії оцінювання результатів навчання та рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти під час практичних занять та виконання самостійних завдань проводиться за такими критеріями:

1. Знати історію розвитку науки про годівлю с.-г. птиці;
2. Знання хімічного складу кормів і фізіологічне значення поживних речовин у живленні тварин;
3. Використання поживних речовин в організмі птиці;
4. Способи оцінки поживності кормів;
5. Основні види кормів та їх класифікація. Фактори, які впливають на склад і поживність кормів. Методи зоотехнічної та господарської оцінки кормів;
6. Склад, поживність, дієтичні властивості і якість різних кормів, способи їх заготівлі та використання в годівлі птиці;
7. Основи нормованої годівлі птиці;
8. Нормовану годівлю молодяку птиці різних видів після народження, при вирощуванні та відгодівлі;
9. Нормовану годівлю птиці;
10. Потребу тварин у кормах;
11. Використання обчислювальної техніки для оптимізації раціональної годівлі тварин.

При оцінюванні результатів самостійної роботи здобувачів вищої освіти повинен продемонструвати вміння:

1. Врахувати особливості травлення та обміну речовин у птиці різних видів і вікових груп при організації їх годівлі;
2. Використовувати поживні, мінеральні і біологічно активні речовини в годівлі птиці для оптимального впливу на їх фізіологічний стан і продуктивність;
3. Враховувати властивості кормів та зміни їх складу при заготівлі, зберіганні та підготовці їх до згодовування;

4. Уміти проводити хімічний аналіз, розраховувати поживність кормів;
5. Визначати норму годівлі, складати раціони за деталізованими нормами, здійснювати контроль за рівнем і повноцінністю годівлі, розробляти рецептуру комбікормів, преміксів, кормових сумішок для окремих статевовікових груп птиці за різних систем їх утримання;
6. Розраховувати потребу господарства в кормах для птахівництва;
7. Використовувати досягнення вітчизняної і зарубіжної науки і передового досвіду з інтенсифікації годівлі птиці.

Для підвищення ефективності аудиторної та самостійної роботи здобувачів вищої освіти використовується кредитно-трансферна система оцінки знань.

При оцінюванні **індивідуальних завдань** увага приділяється вмінню вибирати та використовувати на практиці основні методи для розв'язання практичних задач.

При оцінюванні результатів **самостійної роботи** здобувачів враховується ступінь засвоєння основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, виконання завдань, передбачених програмою, володіння основною та рекомендованою літературою.

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

№ п/п	Форма контролю	Контроль протягом семестру	Максимальна / мінімальна кількість балів
1	Тестове опитування на лабораторному занятті за темою	5	3 / 1
2	Виконання самостійного робота	5	4 / 1
3	Виконання лабораторного практикуму	5	4 / 1
4	Модульна контрольна робота	3	15 / 1
Усього (балів)		x	100 / 60

Підсумковий контроль знань здійснюється шляхом складання заліку в усній формі. До заліку допускається здобувач, який виконав лабораторний практикум, отримувач всі позитивні оцінки під час тестових опитувань під час ЛЗ та модульних контрольних робіт.

Критерії оцінки відповідей на питання, що виносяться на залік, наступні:

- **«зараховано»** – здобувач дав правильні і вичерпні відповіді на поставлені теоретичні питання, в яких він показав повні і глибокі знання, користувався спеціальною термінологією і наводив приклади; здобувачем використовується спеціальна термінологія, оригінально й вірно розв'язуються проблеми годівлі сільськогосподарської птиці, надається їх аналіз та інтерпретація одержаних результатів; присутнє вміння пошуку і користування спеціальною довідковою літературою;

- **«не зараховано»** – здобувач дав неправильні відповіді, в яких він продемонстрував значні прогалини у знаннях з основного програмного

матеріалу; характерно відсутність знань щодо спеціальної термінології, відсутність навичок щодо розв'язання проблем годівлі сільськогосподарської птиці і користування спеціальною довідковою літературою та формування висновків.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	зараховано
82 - 89	B	
75 - 81	C	
64 - 74	D	
60 - 63	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

Під час вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти можливе виконання наукової роботи, тематика якої затверджується на студентському науковому гуртку «Годівля тварин і технологія кормів» з доповіддю на студентській науковій конференції за результатами якої отримують до 10 додаткових балів до рейтингової оцінки знань з дисципліни.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Лабораторія сільськогосподарської біотехнології, годівлі тварин та технології кормів

№ 222(54 м²)

Навчальний корпус № 1, вул. Генерала Карпенка, 73

Спеціальне технічне обладнання:

Мультимедійне обладнання:

- проектор переносний -1

Проекційний екран – 1

Витяжна шафа - 1

Сушильна шафа ССШ - 1

Муфельна піч - 1

Апарат Сакслета - 1

Ваги технічні 2

Ваги аналітичні ВЛА – 2000 - 2

Вакуумний насос - 1

Ексикатори - 5

Млин лабораторний - 2
Тиглі фарфорові - 5
Бюкси алюмінієві - 7
Електроплитка - 1
Термостат - 1
Телевізор „RUBIN” - 1
Відеоплеєр LG - 1
Стенди - 5
Відеофільми навчальні - 9
Кінофільми навчальні - 7
Табличні матеріали - 15
Дистилятор - 1
Столи - 12
Стільці – 24
Шафа - 2
Стілець для викладача - 1
Стіл для викладача - 1
Дошка - 1

10. Перелік рекомендованих літературних джерел та законодавчо-нормативних актів

10.1 Базова література

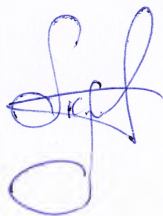
1. Довідник з повноцінної годівлі сільськогосподарських тварин / за наук. ред. І. І. Ібатулліна і О. М. Жукорського. Київ : Аграр. наука, 2019. 336 с.
2. Оцінка біологічної цінності білків у кормах для тварин / С. О. Шаповалов, М. М. Долгая, Є. В. Руденко, С. С. Варчук. Київ : Аграр. наука, 2019. 92 с.
3. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин: навч. посібн. / [Ібатуллін І.І., Чигрин А.І., Мельник Ю.Ф. та ін.]. Житомир : ПП «Рута», 2019. 432 с.
4. Проваторов Г. В. Годівля сільськогосподарських тварин : навч. посібник / Г. В. Проваторов, В. О. Проваторова. Суми : ВТД "Університетська книга", 2020. 510 с.

10.2 Допоміжна література

1. Гноєвий І.В. Годівля і відтворення поголів'я сільськогосподарських тварин в Україні: монографія / І.В. Гноєвий. Харків : Магла LTD, 2006. 400 с.
2. Годівля сільськогосподарських тварин : підручник для студ. вищих аграр. навч. закл. / [Ібатуллін І. І., Мельничук Д. О., Богданов Г. О. та ін.]. Вінниця : Нова Книга, 2007. 616 с.
3. Годівля сільськогосподарських тварин: Підручник / В.С. Бомко, С.П. Бабенко, О.Ю. Москалик. Київ : «Аграрна освіта», 2010. 278 с.
4. Ефективна годівля сільськогосподарської птиці / [Братишко Н.І., Іонов І.А., Ібатуллін І.І., Притуленко О.В. та ін.]: навчальний посібник; за ред. І.А. Іонова. Київ : Аграрна наука, 2013. 208 с.
5. Ібатуллін І.І. та ін. Практикум з годівлі с.-г. тварин. Київ : Вища школа, 2003. 432 с..

6. Мінеральне живлення тварин / [Г. Т. Кліценко, М. Ф. Кулик, М. В. Косенко та ін.]. Київ : Світ, 2001. 576 с.
7. Норми годівлі, раціони і поживність кормів для різних видів с.-г. тварин. Проваторов Г.В. та ін. Довідник. Суми : Університетська книга, 2008. 488 с.
8. Проваторов Г.В. Норми годівлі, раціони і поживність кормів для різних видів сільськогосподарських тварин: довідник / Г.В. Проваторов, В.І. Ладика, Л.В. Боднарчук; за заг. ред. В.О. Проваторова. Суми : Університетська книга, 2009. 489 с

Розробник програми
канд. с.-г. наук, доцент

Олександр КРАМАРЕНКО

ДОДАТОК
до робочої програми 2025-2026 н.р. навчальної дисципліни
ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПТИЦІ

Перелік внесених змін на 2025 -2026 н.р.

№	Зміст змін	Підстава	Примітки
1	Оновлено базову літературу	Осучаснення інформаційно-методичної бази	
2	Додано додаткові ресурси	Осучаснення інформаційно-методичної бази	
3	Додано нові літературні джерела в списку основної, додаткової літератури.	Розробка навчально-методичних видань для підготовки зво до занять.	

Розробник програми
канд. с.-г. наук, доцент

Олександр КРАМАРЕНКО

В.о. завідувачки кафедри
к.с.-г. наук, доцентка

Олена КАРАТЄЄВА

